

Uchwała Nr .....

Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie

z dnia .....

w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Borne Sulinowo na rok 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4, pkt 9 lit. „d” oraz lit. „i” ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), art. 94 ust. 1, art. 211, art. 212, art. 258 ust. 1 i art. 264 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872), art. 111 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103, z 2022 r. poz. 2600, z 2023 r. poz. 185, 547, 1088, 1234, 1641, 1672 i 1717) oraz uchwały Nr XLVII/537/10 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 29 września 2010 roku w sprawie określenia trybu prac nad projektem uchwały budżetowej i szczegółowości materiałów informacyjnych towarzyszących projektowi budżetu Gminy Borne Sulinowo **Rada Miejska w Bornem Sulinowie uchwala, co następuje:**

§ 1. Ustala się dochody budżetu (Załącznik Nr 1) w kwocie – 71 291 000 zł,
(1a – dochody budżetu wg źródeł) z tego:

- 1) dochody bieżące – 54 735 956 zł,
- 2) dochody majątkowe – 16 555 044 zł.

§ 2. Ustala się wydatki budżetu (Załącznik Nr 2) w kwocie – 77 825 000 zł,
z tego:

- 1) wydatki bieżące – 54 548 878 zł,
- 2) wydatki majątkowe – 23 276 122 zł.

§ 3. Ustala się planowany deficyt budżetu w kwocie – 6 534 000 zł,
który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z:

- 1) zaciąganych kredytów – 1 230 893 zł,
- 2) przychodów jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach - 303 107 zł,
- 3) sprzedaży papierów wartościowych (obligacji) – 5 000 000 zł.

§ 4. Ustala się przychody i rozchody budżetu (Załącznik Nr 3)

w kwotach:

- 1) przychody – 8 478 803 zł,
- 2) rozchody – 1 944 803 zł.

§ 5. W budżecie tworzy się rezerwy (Załącznik Nr 4):

- 1) ogólną w kwocie – 284 333 zł,
- 2) celowe w kwocie - 290 000 zł,
z przeznaczeniem na:
  - a. realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego - 190 000 zł,
  - b. wydatki związane z realizacją zadań oświatowych tj. wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń - 100 000 zł.

§ 6. Dochody i wydatki związane z realizacją:

- 1) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, zgodnie z załącznikiem Nr 5,
- 2) zadań wykonywanych na mocy porozumień z organami administracji rządowej, zgodnie z załącznikiem Nr 6,
- 3) zadań realizowanych w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego, zgodnie z załącznikiem Nr 7.

§ 7. Ustala się wydatki jednostek pomocniczych (załącznik Nr 8)

w kwocie – 519 331 zł,

z tego:

- 1) w ramach funduszu sołeckiego – 493 705 zł,
- 2) w ramach pozostałych wydatków – 25 626 zł.

§ 8. 1. Ustala się dochody w kwocie 239 000 zł z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Ustala się dochody w kwocie 69 000 zł z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym.

3. Ustala się wydatki w kwocie 284 100 zł na realizację zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

4. Ustala się wydatki w kwocie 23 900 zł na realizację zadań określonych w gminnym programie przeciwdziałania narkomanii.

Ww. dochody i wydatki przedstawia Załącznik Nr 9.

§ 9. Ustala się dochody i wydatki rachunków dochodów oświatowych jednostek budżetowych (Załącznik Nr 10) w kwotach:

- 1) dochody – 646 300 zł,
- 2) wydatki – 646 300 zł.

§ 10. Ustala się dotacje:

- 1) dla jednostek sektora finansów publicznych:
  - a. podmiotowe (Załącznik Nr 11) w kwocie – 4 790 527 zł.
- 2) dla jednostek spoza sektora finansów publicznych:
  - a. celowe (Załącznik Nr 12) w kwocie – 925 000 zł.

§ 11. Ustala się dochody i wydatki, o których mowa w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Załącznik Nr 13) w kwotach:

- 1) dochody - 15 000 zł,
- 2) wydatki - 15 000 zł.

§ 12. Ustala się dochody i wydatki, o których mowa w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Załącznik Nr 14) w kwotach:

- 1) dochody – 4 114 000 zł,
- 2) wydatki – 4 114 000 zł.

§ 13. Ustala się dochody i wydatki wyodrębnione w budżecie Gminy Borne Sulinowo z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych (Załącznik Nr 15) w kwotach:

- 1) dochody – 10 378 760 zł,
- 2) wydatki – 10 378 760 zł.

§ 14. Ustala się dochody i wydatki wyodrębnione w budżecie Gminy Borne Sulinowo z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (Załącznik Nr 16) w kwotach:

- 1) przychody – 303 107 zł,
- 2) dochody – 600 000 zł,
- 3) wydatki – 903 107 zł.

§ 15. Ustala się limity zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych na:

- 1) pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, do kwoty - 4 000 000 zł,
- 2) finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, do kwoty – 6 230 893 zł,
- 3) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów, do kwoty – 1 411 793 zł,
- 4) wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, do kwoty – 533 010 zł.

§ 16. Upoważnia się Zarząd do zaciągania kredytów i pożyczek oraz emitowania papierów wartościowych, o których mowa w § 15, do wysokości kwot w nich określonych.

§ 17. Upoważnia się Zarząd do:

- 1) dokonywania zmian w planie wydatków:
  - a. na uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy,
  - b. majątkowych,z wyłączeniem przeniesień wydatków między działami,
- 2) zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy,
- 3) przekazania uprawnień innym jednostkom organizacyjnym do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy,
- 4) udzielania w roku budżetowym poręczeń i gwarancji do kwoty 1 000 000 zł,
- 5) dokonania zmian w planie dochodów i wydatków budżetu Gminy Borne Sulinowo, w tym dokonywania przeniesień wydatków między działami klasyfikacji budżetowej w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

§ 18. Ustala się dodatkowe wytyczne do wykonywania budżetu Gminy Borne Sulinowo:

- 1) wydatki jednostek pomocniczych w łącznej kwocie 519 331 zł ujęte w budżecie Gminy Borne Sulinowo (podział środków ujęto w załączniku Nr 8) mogą być realizowane przez Przewodniczących tych jednostek, jako zwrot uzgodnionych, poniesionych wydatków gotówkowych,
- 2) uzyskane przez jednostki budżetowe zwroty wydatków dokonanych w tym samym roku budżetowym, dotyczące partycypacji w bieżących kosztach utrzymania na podstawie zawartych umów, przyjmowane są na rachunki bieżące wydatków i zmniejszają wykonanie wydatków w tym roku budżetowym, z zastrzeżeniem ust. 4.
- 3) uzyskane przez jednostki budżetowe zwroty wydatków dokonanych w poprzednich latach budżetowych są przyjmowane na rachunki bieżące dochodów i podlegają odprowadzeniu na właściwy rachunek budżetu Gminy,
- 4) zwroty wydatków uzyskane przez jednostki budżetowe z budżetu Unii europejskiej oraz ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, poniesionych na programy i projekty realizowane z udziałem tych środków, są przyjmowane na rachunki bieżące dochodów i podlegają odprowadzeniu na właściwy rachunek budżetu Gminy.

§ 19. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Bornego Sulinowa.

§ 20. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Borne Sulinowo.

Przychody i Rozchody Bilansujące
Budżet Gminy Borne Sulinowo
na 2024 rok

01 Przychody		02 Rozchody	
1. Dochody	71 291 000 zł	1. Wydatki	77 825 000 zł
2. Przychody jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach	303 107 zł		
3. Kredyty	2 642 686 zł		
4. Pożyczki	533 010 zł		
5. Papiery wartościowe (obligacje)	5 000 000 zł	2. Spłata kredytów	1 403 128 zł
		3. Spłata pożyczek	541 675 zł
Ogółem przychody	79 769 803 zł	Ogółem rozchody	79 769 803 zł

Uzasadnienie do projektu uchwały budżetowej Gminy

Borne Sulinowo na 2024 rok

Na podstawie art. 233 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872) Burmistrz Bornego Sulinowa przedkłada w załączeniu projekt budżetu Gminy Borne Sulinowo na 2024 rok.

Projekt budżetu po stronie dochodów wynosi 71 291 000 zł, a po stronie wydatków wynosi 77 825 000 zł. Różnica pomiędzy dochodami a wydatkami w kwocie – 6 534 000 zł stanowi deficyt budżetowy, który zostanie pokryty z zaciągniętych kredytów, sprzedaży papierów wartościowych (obligacji) i z przychodów jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach.

I. Dochody budżetowe.

Dochody budżetu gminy na 2024 rok zaplanowano w wysokości 71 291 000 zł, co w stosunku do przewidywanego wykonania dochodów budżetowych za 2023 rok w wysokości 72 310 381 zł stanowi spadek o 1,40 %. Różnica w dochodach budżetowych wynika z faktu, iż w 2024 roku zaplanowano niższe niż w 2023 roku wpływy z środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Dochody te ustalono w oparciu o ustawę z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2267 z późn. zm.), która określa źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady ich ustalania i gromadzenia. Podstawowymi źródłami dochodów gminy zgodnie z w/w ustawą są: dochody własne, subwencja ogólna oraz dotacje celowe z budżetu państwa.

Ponadto zgodnie z art. 3 ustawy dochodami budżetu gminy są także środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz inne środki określone w odrębnych przepisach.

Struktura dochodów budżetowych planowanych na 2024 rok w porównaniu do przewidywanego wykonania dochodów za 2023 r. (plan na 2023 rok wg uchwały Nr LXIV/1006/2023 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 26 października 2023 r. w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Borne Sulinowo na lata 2023-2034) przedstawia się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie za 2023 rok	Struktura %	Plan na 2024 rok	Struktura %
1	2	3	4	5	6
1.	Dochody budżetu ogółem:	72 310 381	100	71 291 000	100
	z tego:				
	- dochody własne	29 057 970	40	29 613 872	42
	- subwencje	17 659 034	25	18 744 710	26
	- dotacje	23 433 848	32	22 015 606	31
	- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej	2 159 529	3	916 812	1

Jak wynika z powyższego zestawienia w 2024 roku największym źródłem dochodów gminy są dochody własne pochodzące z podatków i opłat lokalnych, udziałów w podatkach od osób fizycznych i prawnych, wpływów ze sprzedaży mienia, a następnie dotacje.

Projekt budżetu zakłada wzrost stawek podatku od nieruchomości w stosunku do stawek podatków w roku 2023. Wpływy z podatku rolnego i wpływy z podatku leśnego wyższe od wpływów w roku 2023. Stawki podatkowe nie przekraczają stawek maksymalnych określonych przez Ministra Finansów.

Dochody z tytułu udziału gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych przyjęto na podstawie załącznika do pisma Ministerstwa Finansów Nr ST3.4750.19.2023 z dnia 13 października 2023 r. Dochody te wyliczono w oparciu o wskaźnik udziału ustalony na 2024 r. w wysokości 38,46 %, wynoszą one 7 511 063 zł i są wyższe od zaplanowanych na rok 2023 o 1 726 428 zł. Wskaźnik w roku 2023 wynosił 38,40 %. Dochody z tytułu udziału gminy w podatku od osób prawnych zaplanowano na podstawie załącznika do pisma Ministerstwa Finansów Nr ST3.4750.19.2023 z dnia 13 października 2023 r. Dochody te wyliczono w oparciu o wskaźnik udziału ustalony na 2024 r. w wysokości 6,71 %, wynoszą one 182 804 zł i są wyższe od zaplanowanych na rok 2023 o 53 660 zł.

Łączne dochody w dziale 756 dotyczące dochodów od osób prawnych i fizycznych z tytułu podatków i opłat oraz udziałów w podatkach od osób prawnych i fizycznych ustalono na poziomie 20 821 670 zł tj. o 2 494 068 zł wyższym niż w 2023 roku.

Wpływy z majątku gminy z tytułu sprzedaży mienia oraz z najmu i dzierżawy majątku, opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych, wpływów z gminnych zasobów komunalnych na 2024 r. (Dział 700) zaplanowano w wysokości 3 947 542 zł, przy czym w Załączniku Nr 1a w pozycji 4. Dochody z majątku wykazano kwotę w wysokości 2 333 975 zł tj. suma wpływów z tytułu przekształcenia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (§ 0760 – 11 575 zł Rozdział 70005), wpływów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (§ 0770 – 2 317 400 zł Rozdział 70005) i wpływów ze sprzedaży składników majątkowych (§ 0870 – 5 000 zł Rozdział 90004). Natomiast w WPF na lata 2024-2040 w pozycji 1.2.1 Dochody majątkowe ze sprzedaży majątku kwotę w wysokości 2 322 400 zł tj. wpływy z § 0770 i § 0870 bez wpływów z § 0760.

Planowane wpływy ze sprzedaży mienia:

- wpływy ze sprzedaży nieruchomości w latach ubiegłych - raty : 87 400 zł,
- sprzedaż 3 działek w miejscowości Łubowo, przeznaczenie w MPZP: budownictwo jednorodzinne 90 000 zł,
- sprzedaż 11 działek w miejscowości Piława, przeznaczenie w MPZP: budownictwo jednorodzinne + usługi turystyki, 760 000 zł,
- sprzedaż 2 działek w miejscowości Uniemino, przeznaczenie w MPZP: budownictwo mieszkalno-usługowe 90 000 zł,
- sprzedaż 2 działek w miejscowości Juchowo, przeznaczenie w MPZP: działki pod budownictwo jednorodzinne 60 000 zł,

- sprzedaż 2 działek w miejscowości Silnowo, przeznaczenie w MPZP: działki pod budownictwo jednorodzinne 40 000 zł,
- sprzedaż 2 działek w miejscowości Liszkowo, przeznaczenie w MPZP: usługi turystyki 70 000 zł,
- sprzedaż 2 działek w miejscowości Komorze, przeznaczenie w MPZP: usługi turystyki 200 000 zł,
- sprzedaż 2 działek w miejscowości Borne Sulinowo, przeznaczenie w MPZP: zabudowa wielorodzinna, jednorodzinna, usługowa, usługi turystyki 180 000 zł,
- sprzedaż 2 działek w miejscowości Borne Sulinowo, przeznaczenie w MPZP: zabudowa usługowa, produkcyjna, baz, składów 240 000 zł,
- sprzedaż 1 działki w miejscowości Silnowo zabudowanej budynkiem byłej szkoły wybudowanej w roku 1966, przeznaczenie w MPZP: tereny zabudowy usługowej – usługi oświaty lub inne usługi, w szczególności usługi opieki społecznej i socjalnej 500 000 zł.

Powyżej przyjęto możliwe ceny zbycia nieruchomości, a nie ich wartości rynkowe wynikające z wycen. W roku 2024 nie planuje się sprzedaży nieruchomości rolnych.

Wpływy budżetowe za wydawane przez gminę zezwolenia na sprzedaż detaliczną alkoholu skalkulowano w wysokości 239 000 zł, biorąc pod uwagę aktualny stan wydanych zezwoleń i wpływy z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w wysokości 69 000 zł tj. na poziomie przewidywanego wykonania tych dochodów w roku 2023. Ww. wpływy ujęto w budżecie zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie tj. ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151).

W dochodach jednostek budżetowych gminy nie zaplanowano dochodów ze szkół podstawowych oraz liceum ogólnokształcącego, gdyż zgodnie z uchwałami podjętymi przez Radę Miejską stanowią one dochody tych jednostek i są gromadzone na rachunku dochodów oświatowych jednostek budżetowych (Załącznik nr 10).

Druga ważna grupa dochodów gminy to dochody z dotacji celowych, których udział w budżecie wynosi, aż 32 % tj. 22 015 606 zł.

Dotacje celowe przyznane gminie dotyczą:

1. realizacji zadań z zakresu administracji rządowej – 6 465 667 zł,
2. realizacji zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - 10 000 zł,
3. zadań realizowanych na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego - 646 576 zł,

4. realizacji zadań własnych w zakresie pomocy społecznej, oświaty i wychowania – 1 205 304 zł,
5. finansowania lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych - 13 688 059 zł.

Bardzo ważnym źródłem dochodów gminy są wpływy z subwencji ogólnej wynoszące 18 744 710 zł tj. 26 % ogółu zaplanowanych dochodów. Jak wynika z przekazanego gminie przez Ministra Finansów naliczenia (ST3.4750.19.2023), w 2024 roku otrzymamy n/w kwoty subwencji:

1. oświatowa - 10 747 669 zł,
2. wyrównawcza – 7 805 433 zł,

z tego:

- kwota podstawowa 4 089 188 zł,
- kwota uzupełniająca 3 716 245 zł,

3. równoważąca – 191 608 zł.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej. Podstawę do ustalenia wysokości kwoty podstawowej stanowią dane ze sprawozdań z wykonania dochodów podatkowych gminy za 2022 rok oraz planowane na rok 2024 dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych, a także dane o liczbie mieszkańców według stanu na 31.12.2022 ustalonej przez GUS. Kwotę podstawową otrzymują gminy, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca jest niższy od 92 % średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju. Wskaźnik G dochodów podatkowych gminy do liczby mieszkańców gminy: 1 997,44 zł. Gmina Borne Sulinowo otrzymała w 2024 roku kwotę podstawową, ponieważ wskaźnik G dochodów podatkowych gminy był niższy od 92 % średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju tj. od kwoty 2 565,81 zł (2 788,93 zł x 92 %).

Natomiast wysokość kwoty uzupełniającej uzależniona jest od gęstości zaludnienia w gminie, ustalonej przez GUS, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodu gminy na 1 mieszkańca. Kwotę uzupełniająca otrzymują tylko te gminy, w których gęstość zaludnienia w gminie jest niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy jest nie wyższy niż 150 % średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju.

Jak wynika z powyższego skalkulowane na 2024 r. dochody budżetu gminy są realne do osiągnięcia.

II. Wydatki budżetowe.

Wydatki budżetowe na 2024 rok są wyższe od dochodów budżetowych o kwotę w wysokości 6 534 000 zł i stanowią kwotę 77 825 000 zł.

W stosunku do przewidywanego wykonania wydatków za 2023 r. (plan na 2023 rok wg uchwały Nr LXIV/1006/2023 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 26 października 2023 r. w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Borne Sulinowo na lata 2023-2034) wydatki te są niższe o 4 252 353 zł tj. 5,18 %.

W ogólnej kwocie wydatków wydatki bieżące skalkulowano w wysokości 54 548 878 zł, co stanowi 70 %, natomiast wydatki majątkowe w wysokości 23 276 122 zł tj. 30 % ogółu wydatków.

Planowane wydatki bieżące są niższe od planowanych dochodów bieżących o 187 078 zł.

W wydatkach budżetowych na 2024 rok utworzono rezerwę ogólną w kwocie 100 000 zł tj. 0,12 % wydatków ogółem i celowe w łącznej wysokości 290 000 zł tj. 0,37 % wydatków ogółem.

Szczegółowy opis wydatków w poszczególnych działach i rozdziałach znajduje się w materiałach do projektu budżetu.

III. Przychody i rozchody budżetu gminy.

Przychody budżetu gminy w 2024 roku wyniosą 8 478 803 zł, z tego:

- przychody jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach 303 107 zł,
- kredyty 2 642 686 zł,
- pożyczki 533 010 zł,
- papiery wartościowe (obligacje) 5 000 000 zł.

W projekcie budżetu zaplanowano przychody jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 303 107 zł, ponieważ w 2021 roku gmina otrzymała środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w ramach konkursu „Rosnąca odporność” w kwocie 303 107 zł, które planuje przeznaczyć na realizację w 2024 roku zadania pn. Modernizacja obiektu ZOZ w Bornem Sulinowie.

W 2024 roku gmina planuje zaciągnąć kredyt w wysokości 2 642 686 zł z przeznaczeniem na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (1 411 793 zł) i na finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (1 230 893 zł).

W 2024 roku gmina planuje sprzedaż papierów wartościowych (obligacji), z których to przychód w wysokości 5 000 000 zł zostanie przeznaczony na finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Ponadto gmina planuje zaciągnąć w 2024 roku pożyczki na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w łącznej wysokości 533 010 zł, w tym na realizację:

- Przebudowy drogi w Juchowie 460 493 zł,
- Zagospodarowanie Plaży Słonecznej i utworzenie kąpieliska na ogólnodostępnym terenie rekreacyjnym nad jez. Pile w Bornem Sulinowie 72 517 zł.

Rozchody budżetu gminy w 2024 roku wyniosą 1 944 803 zł, z tego:

- spłata kredytu w PBS (umowa 13/JST-I/2015) - 124 616 zł,
- spłata kredytu w SGB (umowa 4/JST/2010) - 394 494 zł,
- spłata kredytu w PBS (umowa 1/JST/2013) – 280 982 zł,
- spłata kredytu w PBS (umowa 10/JST-I/2017) – 153 036 zł,
- spłata kredytu w PBS (umowa 8/KDG-I/JST/2020) - 160 000 zł,
- spłata kredytu w BGK (umowa 21/3141) - 120 000 zł,
- spłata kredytu w PBS (umowa 44/KDG-O/JST/2022 - 170 000 zł,
- spłata pożyczki na wyprzedzające finansowanie – 8 665 zł,
- spłata pożyczki na wyprzedzające finansowanie - 460 493 zł,
- spłata pożyczki na wyprzedzające finansowanie – 72 517 zł.

IV. Inwestycje.

Planowane na 2024 rok wydatki majątkowe wynoszą 23 276 122 zł, w tym wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy o finansach publicznych 22 654 529 zł. W ramach wydatków majątkowych realizowane będą następujące zadania inwestycyjne:

- Remonty i przebudowa dróg gminnych (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) - 10 912 929 zł, w tym:
  - Przebudowa ul. Słowackiego w Bornem Sulinowie (końcowa płatność) - 1 674 760 zł,
  - Przebudowa drogi gminnej – ulicy M. Konopnickiej w Bornem Sulinowie - 4 069 209 zł, w tym środki Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg 2 441 526 zł,
  - wydatek w ramach Funduszu Sołeckiego - 10 000 zł,
  - Przebudowa drogi Juchowo - 908 365 zł, w tym 460 493 zł refundacja PROW,
  - Modernizacja dróg na osiedlu w Krągach, gm. Borne Sulinowo - 1 700 000 zł, w tym środki Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 1 500 000 zł (1 500 000 zł w 2025 roku),
  - Modernizacja dróg na osiedlu domów jednorodzinnych w Bornem Sulinowie - 2 250 000 zł, w tym środki Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 2 000 000 zł (2 000 000 zł w 2025 roku),
  - pozostałe wydatki remonty i przebudowa dróg gminnych - 300 595 zł.

- Budowa chodników, placów i miejsc postojowych na terenie miasta i gminy Borne Sulinowo (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) - 100 000 zł.

- Wkład gminy do pozyskania środków unijnych do małych projektów (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) – 54 000 zł.

- Zagospodarowanie rekreacyjne terenu gminy (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) – 199 243 zł, w tym:
  - Budowa pomostu rekreacyjnego w Łubowie (dokumentacja) - 30 000 zł,
  - wydatki w ramach Funduszu Sołeckiego - 129 243 zł,
  - pozostałe wydatki zagospodarowanie rekreacyjne terenu gminy - 40 000 zł.

- Zagospodarowanie placów i skwerów publicznych (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) – 87 500 zł, w tym 27 500 zł w ramach Funduszu Sołeckiego.

- Zagospodarowanie sportowo-turystyczne terenów położonych nad jeziorem Pile (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) – 115 000 zł, w tym 75 000 zł utrzymanie kąpielisk Marina i Plaża Słoneczna nad jez. Pile.

- Zagospodarowanie Plaży Słonecznej i utworzenie kąpieliska na ogólnodostępnym terenie rekreacyjnym nad jez. Pile w Bornem Sulinowie (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) – 113 968 zł, w tym refundacja PROW - 72 517 zł.
- Budowa siłowni zewnętrznych i placów zabaw (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) w ramach Funduszu Sołeckiego - 85 392 zł.
- Rata za nieruchomości - 68 100 zł.
- Tworzenie zasobu gminnego (min. odpłatne nabycie nieruchomości z KOWR na przystanek w miejscowości Krągi) - 30 000 zł.
- Remonty obiektów komunalnych na terenie Gminy Borne Sulinowo (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) - 100 000 zł.
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w miejscowościach na terenie Gminy (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) – 100 000 zł.
- Modernizacja cmentarzy komunalnych – 100 000 zł.
- Budowa remizy strażackiej w Bornem Sulinowie – 1 500 000 zł (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy), w tym środki Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 1 000 000 zł (1 000 000 zł w 2025 roku),
- Modernizacja obiektu ZOZ w Bornem Sulinowie (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) – 433 107 zł, w tym środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w ramach konkursu „Rosnąca Odporność” 303 107 zł i środki własne gminy 130 000 zł.
- Utrzymanie terenów zielonych na wsiach w ramach Funduszu Sołeckiego – 18 000 zł.

- Budowa sieci oświetleniowych na terenie miasta i gminy Borne Sulinowo (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) – 1 298 140 zł, w tym:
  - Modernizacja oświetlenia na terenie Gm. Borne Sulinowo – 1 198 140 zł, w tym środki Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 798 760 zł (798 760 zł w 2025 roku),
  - pozostałe wydatki na budowę sieci oświetleniowych na terenie miasta i gminy Borne Sulinowo – 100 000 zł.

- Termomodernizacja SP i LO w Bornem Sulinowie (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) – 5 493 650 zł, w tym 4 100 000 zł dotacja z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

- Modernizacja sieci deszczowych w Bornem Sulinowie (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) – 215 000 zł, w tym:
  - Budowa sieci deszczowej przy ulicy Lipowej w Bornem Sulinowie – ostatni III etap – 200 000 zł,
  - Wymiana i czyszczenie urządzeń podczyszczających na kolektorze deszczowym - 15 000 zł.

- Przebudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w m. Radacz (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) – 1 221 600 zł, w tym dotacja z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 980 000 zł.

- Renowacja zabytkowego kościoła w Juchowie (wydatek objęty limitem z art. 226 ustawy) – 625 000 zł, w tym 600 000 zł środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19: Rządowy Program Ochrony Zabytków (600 000 zł w 2025 roku).

- Modernizacja boisk sportowych w ramach Funduszu Sołeckiego – 10 000 zł.

- Modernizacja infrastruktury sportowej: Budowa studni do nawadniania boiska w m. Łubowo – 60 000 zł, w tym środki Urzędu Marszałkowskiego - 30 000 zł.

- Modernizacja kompleksu sportowego „Moje Boiska ORLIK 2012” w Bornem Sulinowie – 335 493 zł, w tym dotacja z MSiT w ramach FRKF - 167 746,00 zł.

V. Dotacje

W planie wydatków budżetu gminy zaplanowano n/w kwoty dotacji podmiotowych (załącznik nr 11):

- przedszkola niepubliczne - 1 395 756 zł,
- samorządowe instytucje kultury – 3 394 771 zł.

W planie wydatków na 2023 r. wyodrębniono kwoty dotacji celowych przeznaczonych na realizację zadań własnych gminy przez podmioty nienależące do sektora finansów publicznych - załącznik do projektu budżetu nr 12. Jest to kwota w wysokości 925 000 zł.

Dotacje celowe dla organizacji i stowarzyszeń zostaną im przyznane w drodze otwartych konkursów ofert zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Dla zadań nieokreślonych w ustawie dotacje zostaną przyznane zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej.

VI. Wydatki jednostek pomocniczych

W załączniku nr 7 przedstawiono projekt planu wydatków jednostek pomocniczych gminy. Łącznie w projekcie budżetu dla rad sołeckich i osiedli zaplanowano wydatki w kwocie 519 331 zł, w tym w ramach Funduszu Sołeckiego 493 705 zł i pozostałe wydatki 25 626 zł.

W planie wydatków zaplanowano wydatek w postaci zakupu umundurowania dla OSP i zakup sprzętu dla OSP w ramach środków Funduszu Sołeckiego, ponieważ wydatki te spełniają wymagania art. 2 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. poz. 301 z późn. zm.).